

ondertussen in Groot Mijdrecht Noord

'Geen gezin vertrekt gedwongen onder mijn verantwoordelijkheid'

Ze is een liefhebber van polderlandschap, houdt van koeien maar heeft weinig sympathie voor moerasnatuur. Als lokaal bestuurder realiseert ze zich echter terdege dat ze veranderingen niet kan tegehouden. Natuur moet er komen in Groot Mijdrecht Noord. Maar dan wel zonder onteigening. 'Ik wil mezelf recht in de spiegel kunnen blijven aankijken', stelt Ingrid Lambregts, wethouder in gemeente De Ronde Venen.

Lang heeft gemeente De Ronde Venen in de pas gelopen met de provincie als het ging om Groot Mijdrecht Noord. Dat leverde wel eens kritiek op van de polderbewoners, die vonden dat de gemeente best meer partij mocht trekken voor haar inwoners. Maar nu heeft De Ronde Venen dan toch een overduidelijk signaal afgegeven aan de provincie. Huizen van polderbewoners gedwongen

onteigenen om de natuuropgaven te verwezenlijken gaat de gemeente te ver. Veel te ver.

'Ik ga het niet meemaken dat onder mijn verantwoordelijkheid gezinnen worden gedwongen te vertrekken uit Groot Mijdrecht Noord. Dat is mijn persoonlijke grens', neemt Lambregts stelling in. De wethouder (CDA) heeft sinds 2006 Groot Mijdrecht Noord in haar portefeuille. 'Toen dacht ik nog dat ik in het achterste wagonnetje van de trein stapte qua besluitvorming. Dat bleek wel even anders uit te pakken.'

Bergafwaarts

In eerste instantie nam de gemeente een waarnemende rol aan in het proces rondom Groot Mijdrecht Noord. 'Provincie is de trekker, maar wij moesten er natuurlijk wel bij zijn. Daarom zit ik ook in de stuurgroep', verduidelijkt Lambregts. Al snel had ze door dat er op een plas werd

aangestuurd en het planproces niet bepaald onafhankelijk verliep. 'Maar als lokaal bestuurder kun je moeilijk gaan roepen dat je die plas niet wilt hier.'

Constructief kritisch, maar bestuurlijk passief is de gemeente die eerste jaren. Totdat de provincie het volgens de wethouder wel erg bont begint te maken. Bijvoorbeeld als voormalig gedeputeerde Joop Binnekamp het UPR-contract voor waterberging afsluit. Lambregts: 'Dat was de wereld op zijn kop. Waterberging in de polder kan best, maar is geen doel op zich. Daar hebben we als college dus afstand van genomen.'

Daarna gaat het eigenlijk alleen maar bergafwaarts met de polderplannen. 'Na de commissie Remkes is het project de provincie ontglipt', recapituleert de wethouder. 'Te veel mensen heb-

ben te vroeg stelling genomen en te veel dingen geroepen. Bijvoorbeeld dat de polder sowieso een plas wordt en dat het rijk er genoeg geld voor heeft. Dat zette veel kwaad bloed. Groot Mijdrecht Noord werd een steeds groter probleemdoosier.'

Vrijwilligheid vervalft

Een kat in het nauw, in dit geval de provincie, maakt rare sprongen. 'De zes varianten waren van tafel. Toen moest er een combinatievariant komen. De stuurgroep moest die binnen vier maanden klaar hebben. Dat was natuurlijk een *mission impossible*. Iedereen zag in dat het op die manier niet ging werken, behalve de provincie.' Lambregts lacht wat meesmuilend bij die woorden. 'Ik lach er wel om, maar ben echt niet vrolijk hoor.' Heel even hoopt ze dat het toch nog goed komt met de verstoorde verstandhoudingen, als Binnekamp spreekt op een bewonersavond. Maar de bom barst alsnog, als de voormalig gedeputeerde zich laat ontvallen dat er 47 huizen in de polder moeten verdwijnen. Gedecideerd: 'Daarna heeft Binnekamp het dossier overgedragen. Dat vond ik een verstandig besluit.'

In opvolger Wouter de Jong heeft Lambregts meer fiducia. 'Hij heeft zich bewonderenswaardig snel ingewerkt in het dossier en is een duidelijke man.' Desondanks is de wethouder het lang niet altijd eens met de gedeputeerde. Vooral niet nu het onteigeningsspoek rond-

Ondertussen in Groot Mijdrecht Noord

Het herijkte Plan de Venen met technische maatregelen dat Gedeputeerde Staten begin juni presenteren, zet kwaad bloed bij zowel de polderbewoners als gemeente De Ronde Venen. Vooral de mogelijkheid dat 47 huishoudens gedwongen worden onteigend in Groot Mijdrecht Noord is een schop tegen het zere been. De gemeenteraad neemt unaniem een motie aan, waarin staat dat de uitvoering van het plan alleen mag geschieden op basis van vrijwillige verwerving van gronden in het gebied. Zo was het in het oorspronkelijke Plan de Venen tenslotte ook afgesproken met alle gebiedspartijen. Een brief van de gemeente aan de provincie, met het verzoek om af te zien van onteigening, en besluitvorming omtrent Groot Mijdrecht Noord drie maanden uit te stellen, mag echter niet baten. Begin juli geven Provinciale Staten van Utrecht groen licht voor het plan.

Of er ook daadwerkelijk onteigend gaat worden in de polder, hangt af van of de provincie Groot Mijdrecht Noord als prioritair gebied aanwijst. In zo'n gebied kunnen – om de aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur te versnellen – gronden worden aangekocht tegen volledige schadeloosstelling. In uiterste gevallen kan de provincie het instrument van onteigening inzetten. De beslissing valt waarschijnlijk in september. Als de provincie Groot Mijdrecht Noord aanwijst als prioritair gebied, dreigt gemeente De Ronde Venen de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking met de provincie te verbreken.

Het is een gevoelig dossier, dat van polder Groot Mijdrecht Noord. Jarenlang leek het definitief nat te worden in de polder om de problemen van bodemdaling en vervuild kwelwater op de lossen. Maar de plasvarianten zijn van tafel en Plan de Venen is uit de kast getrokken, herijkt en aangevuld met technische maatregelen. De bewoners van de polder, boeren, natuur- en recreatieorganisaties, waterschap, gemeente en provincie: allemaal hebben ze hun eigen verhaal en hun eigen belangen. Landwerk trekt de laarzen aan en peilt het water en de meningen in de polder. Dit is de vijftiende aflevering van de serie *Ondertussen in Groot Mijdrecht Noord*.

waart. 'Het oorspronkelijke Plan de Venen uit 1998 is met heel veel pijn en moeite tot stand gekomen, maar werd wel gedragen door alle gebiedspartijen. Op dat plan staat met hoofdletters vrijwilligheid.' Logisch dus dat het huidige plan, dat in deze vorm nooit is afgestemd met andere partijen dan de provincie, draagkracht mist. 'De belangrijkste voorwaarde, vrijwilligheid, is vervallen.'

Plan de Venen-bril

Hoewel onteigening in de polder een onomkeerbare zaak lijkt te zijn na het groene licht van Provinciale Staten in juli, heeft Lambregts nog steeds goede hoop dat het allemaal niet zover komt. 'De provincie kan alleen onteigenen als ze Groot Mijdrecht Noord als prioritair

gebied aanwijst. Die beslissing valt in september. Ik heb hoop dat de Statenleden op tijd tot inkeer komen. Dat ze met een Plan de Venen-bril naar de zaak gaan kijken, in plaats van met een Groot Mijdrecht Noord-bril.'

Want wat de provincie volgens Lambregts maar niet wil inzien, is dat Plan de Venen een groter gebied beslaat dan alleen Groot Mijdrecht Noord. 'Ook Marickeland, Groot Wilnis Vinkeveen en De Bovenlanden vallen eronder. Destijds is Groot Mijdrecht Noord verbijzonderd en uit het plan gehaald. Als ze het er nu weer in willen doen, moeten ze dus ook naar de rest van het gebied kijken.'

Want daar is, in tegenstelling tot Groot Mijdrecht Noord, wel wat gebeurd. Lambregts: 'Natuur is of wordt gerealiseerd, huizen wor-

'Het oorspronkelijke Plan de Venen uit 1998 is met heel veel pijn en moeite tot stand gekomen, maar werd wel gedragen door alle gebiedspartijen. Op dat plan staat met hoofdletters vrijwilligheid'

den gebouwd, recreatievoorzieningen aangelegd. We hebben als gemeente ferme besluiten moeten nemen. Zelfs grond moeten onteigenen. Maar er is een grens aan wat een gebied aankan.'

Als de polder geen prioritair gebied wordt, dan weet Lambregts wel hoe het verder moet. 'Even rust in de tent. Een poosje afstand nemen en daarna, samen met de gebiedscommissie, het plan opnieuw optuigen

zonder die idiote tijds-klem. Ik denk dat mensen dan nog verrast zullen zijn over wat er allemaal mogelijk is. Want natuurlijk moeten de natuur-opgaven wel worden gehaald.' Wordt Groot Mijdrecht Noord wel prioritair gebied, dan trekt De Ronde Venen haar plan. 'Dan zeggen wij alle samenwerking op. Wat dat voor consequenties heeft voor de provincie? Dat weet ik niet, dat moeten zij maar uitzoeken.'

MARIJE WENNEKE